waterschap limburg

met de omgeving, voor de omgeving

CONCEPT

Verslag openbare vergadering commissie Waterkeringen & Bestuur en Organisatie 25 oktober 2023

Vergaderlocatie:
Het Forum, https://www.youtube.com/watch?v=4GZekLfHMEk

Aanwezig:
De dames A.M.W.M. Hanssen, C.L.M. Hermans, M.J. Hilders, R.A. Kaanen en M.M.L. Mertschuweit en de heren E.H.S. Beckers, A.M. Berger, T. Embregts, L.W.L. Haegens, B.A.J. Hoedemakers, P.C.M. Freij, L.J.M. Lacroix, A.M. Melskens, D.A.H.J. van Mierlo, G.M. Noteborn, W.H.M. Steeghs en J.H.G.M. Teeuwen

De heer L.H.J. Verheijen, voorzitter
De heer B.L.M. van den Berg, secretaris

Tevens aanwezig:
De heer M.A.M. Breugelmans, lid dagelijks bestuur
De heer J.P.C. Achten, lid dagelijks bestuur

Verslaglegging:
Notuleerservice Nederland

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
1	**ALGEMEEN**	
1.1	**Opening, mededelingen en vaststelling agenda** De voorzitter, de heer Verheijen, opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	**De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.**
1.2	**Spreekrecht toehoorders** *Er is geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.*	
1.3	**Conceptverslag openbare vergadering van de commissie Waterkeringen & Bestuur en Organisatie van 30 augustus 2023** **Voorstel:** **vaststellen.**	**Vastgesteld.**
1.4	**Lijst van openstaande vragen en acties uit commissie Waterkeringen &**	**Voor kennisgeving**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Bestuur en Organisatie **Voorstel:** **de lijst voor kennisgeving aannemen.** De lijst met vragen en acties wordt ter kennisgeving aangenomen.	**aangenomen.**
2	**TER INFORMATIE**	
2.1	**Bestuursrapportage 2e kwartaal 2023 BsGW** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand concept-voorstel aan het algemeen bestuur.** **Concept AB-voorstel:** **de bestuursrapportage 2e kwartaal 2023 BsGW voor kennisgeving aannemen.** Fractie LV50, de heer Melskens, geeft aan dat in de rapportage wordt vermeld dat er een tekort van 2,7 miljoen is als gevolg van extra WOZ-bezwaren. Klopt het dat deze kosten niet ten laste worden gebracht van het waterschap en is er een plan van aanpak voor het verminderen van deze kosten? Portefeuillehouder de heer Breugelmans geeft aan dat er een aantal jaren geleden een afspraak is gemaakt met de BsGW over het niet ten laste leggen van de proceskosten aan het waterschap. Tevens is BsGW druk doende om te bezien hoe deze kosten zijn te verminderen. Dit jaar, het lopende jaar, is het aantal WOZ-bezwaren weer enorm toegenomen. Dit heeft o.a. te maken met de verhoogde WOZ waarde. De mensen schakelen no cure no pay bedrijven in en hierover heeft de minister aangegeven voornemens te zijn de vergoedingen voor deze bureaus drastisch te verminderen, waardoor het voor hen minder aantrekkelijk wordt om bezwaar aan te tekenen. Overigens is de BsGW goed op stoom met de afhandeling van de bezwaren. Het grootste gedeelte is inmiddels verwerkt.	**Positief.** **Als hamerstuk agenderen voor het AB.**
2.2	**Risicoanalyse verbonden partijen 2023** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaande conceptvoorstel**	**Positief.** **Als hamerstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	aan het algemeen bestuur. **Concept AB-voorstel:** **de Risicoanalyse Verbonden Partijen 2023 voor kennisgeving aannemen.** Fractie LV50, de heer Melskens, heeft een vraag over de verhouding 40/60 bij ingehuurd en vast personeel. Het is een illusie om te denken dat wij van 32 naar 40% kunnen gaan, maar toch wordt dat als doelstelling gegeven. Graag een inzage in het plan van aanpak om dit te realiseren. Fractie Water Natuurlijk, de heer Haegens, ziet dat er periodiek een risicoanalyse per verbonden partij gedaan dient te worden. Hij vraagt wat de voorgeschreven frequentie is. Portefeuillehouder de heer Breugelmans start zijn beantwoording met de uitleg dat de risicoanalyse nog niet zo heel erg oud is en is gestart op verzoek van de commissie en het AB. De reden was de wens om wat meer inzicht te krijgen in de verbonden partijen. Bij de verbonden partijen is het waterschap vertegenwoordigd door afgvaardigden vanuit het DB. Iedere verbonden partij heeft zijn eigen P&C cyclus, waar ook de bewaking plaatsvindt van de uitgangspunten en de kaders, die daarvoor met alle deelnemers in die verbonden partij zijn afgesproken, dus ook een stukje bewaking van die risico's. De voorliggende rapportage gaat dan ook niet zozeer over hoe voorkomende problemen worden opgelost, maar meer op de status van de verbonden partijen en waar we tegenaan lopen, waar moeten we vooral extra alert en waakzaam op zijn, zodat men daar ook een goed eenduidig beeld van heeft. De 40-60 regel kunnen we terugvinden in de begroting. Hierin is te zien hoe we dat denken te gaan aanpakken, dus dat zouden we ook heel goed in de begrotingsbespreking met elkaar kunnen bespreken. De regel is een streven, maar bij het hoogwaterbeschermingsprogramma is het ook een hele harde opgave en een uitdaging. Fractie Water Natuurlijk, de heer Haegens, geeft aan geen antwoord op zijn vraag te hebben ontvangen. De vraag is; op grond waarvan moet periodiek een risicoanalyse worden uitgevoerd en in welke periode wordt er dan per verbonden partij een risicoanalyse gedaan? De voorzitter geeft aan dat dit normaal gesproken een jaarcyclus is.	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Andere waterschappen hebben dit format ook. Het voorliggende stuk kan als hamerstuk worden geagendeerd voor het AB.	
2.3	**Actualiteiten Hoogwaterbeschermingsprogramma waterschap Limburg** **Voorstel:** **kennisnemen van de actuele ontwikkelingen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma waterschap Limburg.** Fractie Waterbelang Limburg, de heer Steeghs, geeft zijn complimenten voor het voorliggende goed leesbare stuk met afkortingenlijst erbij. We staan in de toekomst voor grote uitdagingen binnen het HWBP. De ontwikkelingen met betrekking tot de financiering daarvan, de terugtrekkende overheid, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, de grondstoffenmarkt, de Omgevingswet, stijgende financieringslasten en stikstof, geven kostenverhogingen en onzekerheid. In januari zal er een financieringsvoorstel gedaan worden in de commissie WBO en in februari komt het in het AB terug. Belangrijk is dat het AB goed geïnformeerd gaat worden, zodat men goed kan oordelen en een besluit kan vormen. De informatie die men daar graag voor wil hebben is: wat zijn de risico's voor WL, welke garanties kan de Rijksoverheid in een landelijk HWBP geven op de lange termijn en welke randvoorwaarden kunnen wij stellen rondom voorfinancering? Hoe ontwikkelen de kapitaalslasten zich de komende jaren en wat kan de bijdrage zijn van andere overheden aan de eventuele voorfinancieringen? Zouden in de themabijeenkomst, zo ver als mogelijk is, de contouren duidelijk zichtbaar te maken zijn voor de toekomst? De klankbordgroep heeft daar al iets kunnen zien van hoe het er op lange termijn uitziet en het is belangrijk dat de hele AB daar goed over geïnformeerd wordt om daar een goed besluit over te kunnen nemen. Fractie Water Natuurlijk, mevrouw Kaanen, vraagt of er positieve effecten benoemd kunnen worden van de meekoppelkansen en of dat ook wat meer gekwantificeerd kan worden, inhoudelijk en in cijfers. Portefeuillehouder de heer Achten deelt mee, dat we meekoppelkansen toepassen om daarmee het draagvlak van een bepaalde ontwikkeling te vergroten. De bijdrage van een bepaalde partij om die meekoppelkansen te financieren in euro's, is afhankelijk van wat de vraag is uit de omgeving, maar ook wat er dan uiteindelijk mee	**Positief.** **Als hamerstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	gekoppeld wordt. Dat kan variëren van een fietspad tot bijvoorbeeld het meekoppelen met de herinrichting van infrastructuur van de gemeente. Er is geen uitsluitende lijst te maken van wat een meekoppelkans kan inhouden. Het positieve effect is dat we daarmee het draagvlak voor het totale project vergroten, waardoor de grotere kans van slagen tegen zo laag mogelijke kosten mogelijk gemaakt wordt. Dit is de insteek van meekoppelkansen, waarin we als waterschap hebben afgesproken dat meekoppelen betekent dat er ook een bijdrage van derden bij hoort. De heer Achten refereert aan de uitspraak van de heer Steeghs over een terugtrekkende overheid, die hij niet geheel kan plaatsen. Hij heeft niet het idee dat de overheden op dit moment zichzelf terugtrekken van de verantwoordelijkheid om hoogwaterbescherming te realiseren. Er ligt bij de heer Achten op dit moment een concept informatiebrief om ook de rest van het AB op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen. Er ligt een ontwerpprogramma wat de organisatie aan het analyseren is. Dit zal ook nader toegelicht worden tijdens de themabijeenkomst die gepland is op 13 december dit jaar. Er zal een onderscheid gemaakt worden in korte-, middellange- en lange termijn. Het AB zal ook worden meegenomen in wat het betekent voor 2024, ook wat het betekent voor de lopende projecten, waar straks het vraagstuk voor financiering onder andere over gaat. En dan zullen ook de verschillende varianten met risico's, randvoorwaarden en welke invloed dat heeft op de liquiditeit van het waterschap, inzichtelijk worden. Het lange termijntraject is opgestart met de 21 waterschappen en het Rijk zelf. Het is eind dit jaar en ook niet volgend jaar helder, wat het uiteindelijk gaat worden. We gaan met elkaar om te beginnen het gesprek voeren over welke mogelijkheden er zijn en wat op een breed draagvlak kan rekenen. Op het moment dat de provincie een opgave heeft, zal de provincie ook mee financieren in die opgave. Men stopt samen het geld in een project om uiteindelijk ook weer, als het gaat over meekoppelkansen, te zorgen dat we een project krijgen wat haalbaar en betaalbaar is, maar ook op breed draagvlak kan rekenen. De 40/60 verhouding is een afspraak die enkele jaren terug is gemaakt met het HWBP. Sinds 2013 zijn we pas een waterkerend waterschap en tot 2015 met de provincie, het Rijk en samen met Maaswerken. Vanaf 2016 zijn we zelf verantwoordelijk voor de dijkversterking. We hebben ook een organisatie op moeten bouwen. De opgaves zijn er in de loop van de jaren niet minder op geworden, dus we doen ons stinkende best	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	om te zorgen dat we een eigen kennis, kunde en kwaliteit in huis krijgen. Op dit moment, in de huidige arbeidsmarkt, is het voor een zzp'er, een goed iemand, zeer interessant om voor zichzelf te werken. WL probeert zich vast te binden aan personeel, om ook continuïteit en stabiliteit te waarborgen. Als we niet helemaal aan de verhouding voldoen, dan zijn de kosten voor het waterschap zelf. Dit wordt niet alleen geprobeerd te bereiken door het wegzetten in de vorm van zelf capaciteit inhuren, dan wel eigen mensen te gebruiken, maar ook door bijvoorbeeld bepaalde producten weg te zetten in de markt. Fractie Waterbelang Limburg, de heer Steeghs, geeft aan met de terugtrekkende overheid, dit voornamelijk in financiële zin te bedoelen. Op lange termijn zal de financiële armslag van de overheid ook niet groter zijn. De heer Achten reageert hierop door aan te geven dat het niet zo is dat de overheid zich terugtrekt. Een ieder komt zijn in het verleden gemaakte afspraken na, alleen de opgave is groter en daarmee ook de benodigde kosten om het te financieren. En de discussie op de lange termijn is: zijn er nog andere mogelijkheden dan alleen maar meer geld? Als het dan wel zo moet zijn, waar willen we dan met elkaar uitkomen en wie doet dan wat? De voorzitter geeft aan dat, nu er geen vragen meer zijn, voorliggend stuk als hamerstuk kan worden afgewerkt.	
3	**OM ADVIES**	
3.1	**Ontbinden Verdygo BV** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand concept-voorstel aan het algemeen bestuur.** **Concept AB-voorstel:** **instemmen met ontbinding van Verdygo BV.** Fractie Waterbelang Limburg, de heer Beckers, heeft één inhoudelijke vraag, betreffende het intellectuele belang, intellectuele eigendom van de ontwikkelde techniek. Die ligt bij WBL nog steeds en er wordt aangenomen dat deze gewoon mee overgaat naar de rechtsopvolger. De vraag is of dat ook ergens gedeponeerd is , want het is al deels in de	**Positief.** **Als hamerstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	markt gezet en de techniek is beschikbaar. Is daar nog invloed op? De ontbinding kwam nogal als een verrassing, maar gezien de motivatie, lijkt het wel goed dat het zover is. Fractie LV50, de heer Noteborn, geeft aan dat de fractie zich kan vinden in de beslissing. Toch blijft er het gevoel dat men ergens iets heeft gemist in de tijdlijn. Er kwam op een gegeven moment de vraag of het nog het geld waard was en even later moest er 6 ton worden afgeschreven. Dat is nogal een stap die gemaakt is. De fractie wil het voorstel wel steunen, maar zou het prettig vinden als voor de AB-vergadering misschien nog enige nadere duiding zou kunnen komen over het waarom het destijds als waardevol beoordeeld is. Daar moet toch een rapport liggen of een onderzoek, of dat een of andere specialist ergens WL geadviseerd heeft over de waarde en het advies tot ontbinding. Het lid van het DB, de heer Breugelmans, start zijn beantwoording met de uitleg dat we het hier hebben over Verdygo BV en niet over Verdygo als technologie en zijnde het eigendom van WBL en zijn toekomstige rechtsopvolger. Intellectueel eigendom is best wel relatief te noemen. Er liggen geen patenten onder. Er wordt beproefde technologie toegepast die van derden komt, dus het is niet zo dat het heel erg vastomlijnd is vastgelegd. Het is een modulaire benadering van de inrichting van waterzuiveringen en de ontwikkeling daarvan wordt onder leiding van WBL ook voortgezet. In de bijgevoegde memo staat ook dat steeds meer waterschappen deze technologie en deze visie op water zuiveren omarmen. Dit betekent dat ze de Verdygo techniek willen gaan inzetten en ook daar worden goede afspraken over gemaakt. De BV is destijds opgericht om te kijken of we tot een vermarkting van die technologie konden komen en de visie op waterzuiveren met die modulaire aanpak. Dat is niet iets wat eigen is aan een waterschap of het waterschapsbedrijf. We hebben ons inderdaad toen wij zagen dat we dat zelfstandig niet op poten kregen, laten adviseren over een mogelijke verkoop van de aandelen. Daar is destijds inderdaad een derde bij betrokken geweest. Deze heeft ook met ons en met de aandeelhouders en de Raad van Commissarissen in goed overleg gezocht naar mogelijke alternatieven, maar die hebben zich niet voorgedaan. Er is eigenlijk geen interesse geweest om die aandelen tegen de met de DB gedeelde verwachte opbrengst te vermarkten. Naar aanleiding daarvan is in feite door de Raad van Commissarissen en ook de aandeelhoudersvergadering het proces opgestart om te kijken hoe tot ontbinding van de BV kan worden gekomen, zoals nu voorligt.	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Onduidelijk is wat er gemist zou moeten zijn in de tijdlijn. De heer Breugelmans is van mening dat men is wel geïnformeerd over alle stappen die tot duver zijn gezet. In de jaarrekening heeft eigenlijk al de verrekening plaatsgevonden van de kosten die daarin gemaakt zijn. En daarmee is dat ook allemaal afgedaan. Het enige wat er nu nog rest is de ontbinding en de daarmee gemoeide kosten. De heer Breugelmans zet dit desgewenst ook allemaal nog op papier. Fractie LV50, de heer Noteborn, wil nogmaals aangeven gewoon netjes geïnformeerd te willen zijn en dat het in de jaarrekening was te lezen, maar dat dit toen wel een verrassing was. Er is een moment geweest dat derden hebben gezegd dat dit x waard is en dat het een opbrengst kan geven. Toen is er overgegaan naar afschrijven en dat gevoel is er bij de fractie niet. Hebben zij toen een hele verkeerde inschatting gemaakt of heeft het ergens anders aan gelegen dat de vraag er gewoon niet is in de markt, die misschien toen wel bedacht was? Maar als zij deze uitleg op papier kunnen krijgen, dan is de fractie daar tevreden over. De voorzitter constateert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden geagendeerd voor het AB.	
3.2	**Verordening rekenkamer WL 2024 en opnieuw benoemen leden rekenkamer** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand concept-voorstel aan het algemeen bestuur.** **Concept AB-voorstel:** **1. de bijgevoegde Verordening rekenkamer waterschap Limburg 2023, inclusief gedragscode, vaststellen;** **2. overgaan tot herbenoeming van de huidige leden van de rekenkamer voor een periode van 6 jaar met ingang van 1 januari 2024.** Fractie Waterbelang Limburg, de heer Teeuwen, geeft aan dat de fractie - mede gezien ook het advies van de commissie Begroting en Verantwoording - in kan stemmen met deze verordening en de herbenoeming van de drie leden van de rekenkamer. Het mag een hamerstuk zijn.	**Positief.** **Als hamerstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	De voorzitter zal het stuk als hamerstuk laten agenderen.	
3.3	**Zienswijze 1e begrotingswijziging begroting 2024 en meerjarenraming 2024-2033 Waterschapsbedrijf Limburg** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand conceptvoorstel aan het algemeen bestuur.** **Concept AB-voorstel:** **een positieve zienswijze uitbrengen over de voorliggende 1e begrotingswijziging begroting 2024 en meerjarenraming 2024-2033 van WBL.** Fractie Waterbelang Limburg, de heer Beckers, geeft aan een inhoudelijke vraag te hebben. Op pagina 4 van 16 staat *"Als gevolg van het bestuurlijke besluit om het investeringskader vast te stellen etc. kan het bestuur zelf ook kiezen om het proefjaar voor de KRW- maatregelen 2027 te verkorten of te laten vervallen. Dit geeft ruimte om binnen de toegestane investeringsruimte 2024 te blijven en geeft de mogelijkheid om de personele capaciteit op sterkte te brengen. Het geplande monitoringsjaar 2027 vervalt daarmee".* Er is al jarenlang een discussie over het feit dat 2027 niet wordt gehaald. Nu staat hier opeens dat we het kunnen laten vervallen. De heer Beckers wil hier graag een toelichting op. Op pagina 5 van 16 staat bij punt 2 *"De eerste inschatting laat zien dat een formatieve ruimte nodig is, ongeveer 8 FTE."* In het groeiscenario zijn deze gefaseerd opgevoerd en de fractie gaat ervan uit dat hiermee al rekening wordt gehouden in het integratietraject van WBL in WL. De financiële gevolgen, die zijn al verwerkt in de begroting van WL, dus de fractie kan de positieve zienswijzen ondersteunen. Als deze vragen goed beantwoord worden, dan is het voor de fractie een hamerstuk. Portefeuillehouder de heer Breugelmans start met het aangeven dat er in feite een planning op het geheel zat en dat er een testjaar was ingebouwd van 2026 naar 2027 toe. Daarin heeft men de ruimte eigenlijk om het testjaar te laten vervallen en 2027 te benutten. In feite staat de datum 1 januari 2027 voor wat betreft de Kaderrichtlijn Water niet ter discussie, maar staat eigenlijk het eerder klaar zijn op 1 januari 2026 ter discussie.	**Positief.** **Als hamerstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Het testjaar wordt nu benut om alsnog de maatregelen te nemen, waardoor eigenlijk tijd gekocht wordt. Met betrekking tot de FTE's kan er worden aangegeven dat men al van begin van deze bestuursperiode met elkaar heel kritisch in het WBL-WL verhaal zit. Men kijkt als DB van WBL-WL kritisch naar wat er speelt bij de beide organisaties, bijvoorbeeld op HR- of ICT-terrein. Zijn daar al schaalvoordelen te halen op het moment dat daar nog vacatures mochten zitten. De directies werken daar heel nauw in samen en hebben met elkaar, ook voordat deze eerste begrotingswijziging aan de orde was, het gesprek hierover gevoerd en gezocht naar synergie. Fractie Waterbelang Limburg, de heer Beckers, snapt het wel inhoudelijk, maar vraagt of er, als men de beoogde doelen niet haalt, sancties op zijn, of dat dit meer op landelijk of nationaal niveau is, of wordt doorvertaald? De voorzitter geeft aan dat er al tweemaal in de AB-vergadering van WBL over is gesproken. Deels is het een technisch uitstel dat men in feite nu bekend maakt, dat het doel is de maatregelen voor 2027 te hebben genomen. Want in overleg met het rijk is afgesproken dat er primair wordt beoordeeld of de maatregelen zijn genomen. Of het ecologisch herstel, het doel dan onmiddellijk aanwezig is, is te betwijfelen, omdat die maatregelen ook een soort natuurlijk herstelproces van de ecologie met zich meebrengen en dat kan niet bestuurlijk gegarandeerd worden. In harde data en planningen is afgesproken dat WL de maatregelen neemt en daar wordt WL primair op beoordeeld. In de landelijke discussie in de media gaat het nu vooral over het risico dat de maatregelen wel of niet genomen zijn. Of er te verwachten is dat er een sanctie komt van de EU is ongewis. Dat sanctiebeleid richt zich op de rijksoverheid en deze kan de sanctie doorsturen naar het waterschap, de gemeente of de provincie. In het kader van het afsprakenstelsel is er nu een impulsprogramma Kaderrichtlijn Water met de minister afgesproken om alsnog alles op alles te zetten om de noodzakelijke maatregelen in ieder geval genomen te hebben. En daarvoor wordt gerapporteerd op rijksniveau, met alle waterschappen en provincies in juni 2024. Dan wordt duidelijk waar Nederland staat. Intern is men ook bezig de zaak op te halen, omdat er een soort inventarisatie loopt van alles wat er sinds 2009 is gebeurd en wat je onder kaderrichtlijnverplichtingen zou kunnen rangschikken. Investering in de zuivering is dan één, maar investering in beekherstel etc. is een ander chapiter. Dit gaat in het voorjaar van 2024 in beide commissies terugkomen ter bespreking van de stand van zaken die WL kan	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	presenteren aan het rijk. Fractie Waterbelang Limburg, de heer Teeuwen, vraagt zich af of het nou niet juist zeer verstandig is om, als je niet helemaal weet of dit soort maatregelen daadwerkelijk effectief gaan worden, juist zo'n proefjaar in acht neemt. De voorzitter geeft aan dat je dan juist op het investeringsprogramma komt. Wat bij WBL aan de orde is, is de vraag of er nog mogelijkheden zijn om te versnellen. Men komt met een begrotingsvoorstel met een flinke ophoging, gelet op datgene wat nodig is, niet alleen voor de Kaderrichtlijn Water, maar ook voor het assetmanagement. Het is verstandig dat dit debat nog even terugkomt bij de begrotingsvergadering om de twee commissiegeluiden met elkaar te synchroniseren en het antwoord van DB ook dan eenduidig te maken. Het stuk wordt geagendeerd als hamerstuk.	
3.4	**Najaarsrapportage 2023** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand concept-voorstel aan het algemeen bestuur voor zover het de op de taakvelden van uw commissie betrekking hebbende hoofdstukken betreft:** **1 Inleiding** **2 Samenvatting** **3.1 Hoogwaterbescherming Maasvallei** **3.5 Crisisbeheersing** **3.6 Bestuur en organisatie** **4 Kredietvotering / kredietverlening** **5 Reserves en voorzieningen** **6 Bijlagen** **Concept AB-voorstel:** **1. de najaarsrapportage 2023 vaststellen;** **2. instemmen met het toevoegen van het voordelige saldo ad € 1.375.200 aan de post onvoorzien;** **3. de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 wijzigen met de in de najaarsrapportage opgenomen mutaties zoals vermeld onder de verschillende programma's in hoofdstuk 3 en bijlage 1;** **4. instemmen met het wijzigen van de investeringen conform de mutaties zoals opgenomen in bijlage 2 van de najaarsrapportage.**	**Positief.** **Samen met begroting als bespreekstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Fractie Water Natuurlijk, mevrouw Kaanen, heeft een paar vragen. Ze start met een vraag over pagina 33, punt 8. Wat wordt verstaan onder 'Future Dikes'? Verder staat onder punt 19 'Water Innovation Challenge'. Kan dat worden toegelicht? Op pagina 41 wordt gesproken over 'Coronacompensatie'. Wat wordt daarmee bedoeld? Tenslotte merkt mevrouw Kaanen op, dat minder geld wordt uitgegeven aan duurzaamheid en innovatie, maar als men kijkt naar de ondertitel van de begroting, dan staat daar verantwoordelijkheid nemen voor nu en later. Hoe is het gesteld met innovatie ambitie? Fractie Partij voor de Dieren, mevrouw Hanssen, heeft namens de fractie wat vragen over bladzijde 33, punt 6. Wat wordt bedoeld met 'Aanleg vistrap invasieve grondels'? Verder vraagt zij wat wordt bedoeld met 'de innovatieve bestrijding van de Japanse duizendknoop'? De voorzitter geeft aan dat technische vragen vandaag niet aan de orde zijn, maar daar geeft hij een oplossing voor. Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, mist in de najaarsrapportage het aantal projecten dat is uitgevoerd met een norm van 1 op 100 en hoeveel er zijn uitgevoerd met een hogere norm dan 1 op 25, want dat is toch het streven wat in het waterbeheerprogramma staat vermeld. Ten tweede maakt de fractie zich heel veel zorgen over de kwaliteit van drinkwater en meer aandacht voor de waterkwaliteit en de kwaliteit van de zuivering zou erg op zijn plaats zijn. Fractie Waterbelang Limburg, de heer Teeuwen, geeft aan dat zijn vragen en opmerkingen gelden voor de najaarsrapportage en ook voor de begroting. Hij dankt voor de goede beantwoording van alle technische vragen die de fractie heeft ingediend. Verder zijn er geen vragen of opmerking op dit moment, deze wil men graag bewaren voor later in november bij de AB-behandeling. Tevens wil de fractie vragen of het mogelijk is om de najaarsrapportage en de begroting in de AB-vergadering samen te behandelen. Fractie Partij voor de Dieren, mevrouw Hermans, heeft een vraag over hoofdstuk 5, de zelfredzaamheid, het bevorderen daarvan. Hoe zit dat eigenlijk met de in het wild levende dieren en de dieren die daar zijn uitgezet, bijvoorbeeld de konikpaarden en de galloway runderen in het Grensmaasgebied. Is daarvoor een crisisplan in het geval van een	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	overstroming? De voorzitter geeft aan dat in principe de gedragslijn zo is, dat de technische vragen reeds gesteld hadden moeten zijn. Men mag, als eenmalige oplossing, de vragen die nu in de vergadering zijn gesteld alsnog binnen twee dagen schriftelijk doorgegeven aan Bestuursondersteuning, zodat deze alsnog voor de begrotingsbehandeling kunnen worden beantwoord. Dat betekent dus ook dat vragen die nu gesteld zijn, waarop niet direct bestuurlijk uit het hoofd een antwoord kan worden gegeven, tot die categorie worden gerekend. Portefeuillehouder de heer Breugelmans merkt op dat de gestelde vragen voornamelijk niet van financiële aard zijn onderwerpen betreffen die eigenlijk door collega portefeuillehouders in de commissie WZW moeten worden beantwoord. Met betrekking tot de coronacompensatie kan er wel een antwoord gegeven worden. De coronacompensatie die dient ter dekking van de lagere belastinginkomsten in de coronaperiode en daarom is deze opgevoerd. Portefeuillehouder de heer Achten deelt mee, dat Future Dyks één van de innovatieprojecten is die onder het hoogwaterbeschermingsprogramma gezamenlijk met waterschappen en het rijk gedaan worden. En waar het eigenlijk over gaat - en de heer Achten leest het letterlijk voor - “Soortenrijke dijkvegetatie draagt bij aan een biodiversiteitsherstel en de reductie van CO2 en stikstof. Nieuwe zaadmengsels met meer en andere soorten grassen en kruiden leiden tot een duurzamere grasbekleding, die minder kwetsbaar is voor weer- en klimaatinvloeden (droogte) en mogelijk ingezet kan worden als natuurcompensatie.” Deze beantwoording zit inmiddels ook al in de mailbox van mevrouw Kaanen. De heer Van den Berg geeft aan geen bestuurder te zijn, maar hij weet vanuit zijn RWS-tijd dat in de draaiboeken hoogwaterbestrijding van Rijkswaterstaat, een passage staat dat bij een bepaalde afvoer alle terreinbeheerders gewaarschuwd worden, ook de mensen die inderdaad Galloway Runderen en Konikspaarden in de Grensmaasgebieden hebben. Die worden dus vroegtijdig gewaarschuwd om hun dieren weg te halen. De voorzitter constateert dat dan alleen de vraag over de Water	

<table>
<tr><th>nr.</th><th>onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen</th><th>advies / besluit</th></tr>
<tr><td></td><td>Challenge nog niet is beantwoord. Daar komt een schriftelijk antwoord op. Verzoek is om deze vraag nog eens schriftelijk te stellen.

Fractie Water Natuurlijk, mevrouw Kaanen, heeft met betrekking tot innovatie nog één vraag. Er loopt een pilot plaszakken en dat gaat met name over de afvalstoffen die vrijkomen na bijvoorbeeld CT-scans. De voorzitter stelt voor dit schriftelijk bij Bestuursondersteuning neer te leggen. Dat is de procedurele oplossing die nu is gevonden.</td><td></td></tr>
<tr><td>3.5</td><td>Begroting 2024

Voorstel:
het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand conceptvoorstel aan het algemeen bestuur voor zover het de op de taakvelden van uw commissie betrekking hebbende hoofdstukken betreft:
1 Voorwoord
2.1 Hoogwaterbescherming Maasvallei
2.5 Crisisbeheersing
2.6 Bestuur en organisatie
3 Paragrafen
4 Financiële begroting
5 Bijlagen

Concept AB-voorstel:
1. de Programmabegroting 2024 vaststellen;
2. per programma voor 2024 een krediet te voteren conform onderstaand overzicht:

<table><tr><th>Programma</th><th>Netto krediet</th></tr><tr><td>Hoogwaterbescherming Maasvallei</td><td>€ 14.200.000</td></tr><tr><td>Klimaatadaptatie</td><td>€ 36.000.000</td></tr><tr><td>Waterkwaliteit en ecologie</td><td>€ 160.000</td></tr><tr><td>Zuiveren en waterketen</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Crisisbeheersing</td><td>€ 1.340.000</td></tr><tr><td>Bestuur en Organisatie</td><td>€ 200.000</td></tr><tr><td>Totaal programma’s</td><td>€ 51.900.000</td></tr></table>
3. een sluitende Begroting 2024 te presenteren en daarvoor het resultaat (€ 6.549.000 voordelig) als volgt te bestemmen:
a. € 1.901.000 te onttrekken aan de ‘egalisatiereserve ontwikkeling waterschapslasten watersysteemheffing’
b. € 8.450.000 toevoegen aan de ‘egalisatiereserve ontwikkeling waterschapslasten zuiveringsheffing’.
4. in te stemmen met de concept belastingtarieven conform</td><td>Geen advies. Samen met de najaarsrapportage als bespreekstuk agenderen voor het AB.</td></tr>
</table>

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit

onderstaand overzicht:

I	**Watersysteemheffing:**	
	Ongebouwd	
	• openbare landwegen	€ 344,95 per ha
	• overig ongebouwd	€ 68,99 per ha
	Natuur	€ 4,66 per ha
	Gebouwd	0,0265% van de WOZ-waarde
	Ingezetenen	€ 82,69 per wooneenheid
II	**Zuiveringsheffing:**	
	Zuiveringsheffing	€ 88,77 per vervuilingseenheid
III	**Verontreinigingsheffing:**	
	Verontreinigingsheffing	€ 88,77 per vervuilingseenheid

Fractie BBB+, de heer Lacroix, heeft namens de fractie een paar vragen/ opmerkingen.
De eerste vraag is of de nieuwe klimaatscenario's van het KNMI nog invloed kunnen hebben op de inspanning die WL moet leveren in het kader van het HWBP.
Ergens in de begroting stond dat biodiversiteit en de veiligheid hand in hand gaat. Als het over planten gaat, begrijpt de fractie dat, maar als het over dieren in een dijk gaat, kan de fractie die niet helemaal plaatsen.
Ten aanzien van bestuur en organisatie, mede naar aanleiding van eerder gestelde artikel 35-vragen, welke nog niet beantwoord konden worden vanwege ziekte van een medewerker. Betekent het dus dat er bepaalde afhankelijkheden zijn van medewerkers en dat kennis geconcentreerd zit bij bepaalde personen? Dit is dan wel een kwetsbaarheid van de organisatie. De vraag is, wordt dat erkend en worden er maatregelen genomen of kunnen er acties worden ingezet om die kwetsbaarheid te verminderen?

Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, geeft aan dat opvalt dat het voorkomen van wateroverlast niet als kerntaak wordt opgenomen en AWP zou dat graag wel willen opnemen. Het waterbeheerprogramma waaraan gerefereerd wordt, is vastgesteld op 8 december 2021. Dat is na de wateroverlast van juli 2021. Er zijn geen nieuwe maatregelen aangekondigd, niet over 1 op 100. Er is door AWP al gevraagd om een overzicht. Er zijn in Limburg dus heel veel gebieden met 1 op 25 waar scholen gevestigd zijn en huizen staan, politie, brandweer, ziekenhuizen etc. WL hanteert de norm van 1 op 25 met instemming van de provincie en dat leidt tot een volstrekt verkeerde ruimtelijke inrichting van Limburg. De normen uit 2003 die WL hanteert, zijn normen voor akkerland. De gedeputeerde heeft zich tegen mevrouw Hilders uitgelaten van “een inwoner in het Heuvelland hoeft echt niet beter beschermd te worden dan iemand in een diepe polder”. Echter, elke inwoner van een diepe polder is beter beschermd dan iemand hier in het Heuvelland.” Dat is zeer ernstig en AWP gaat door

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	met dit aan de orde te stellen, omdat er intenties zijn uitgesproken om het beter te gaan doen. Voor wat betreft het hoogwaterbeschermingsprogramma wil AWP heel graag aandacht voor een serieuze participatie van inwoners en gemeenten. De klimaatadaptatie; het Geuldal is een pilotgebied en daar worden dus de verkeerde normen gehanteerd. Dus hoe effectief is men daar bezig? Wat opvalt is dat er heel veel plannenmakerij als activiteiten staan benoemd en dat er niet heel veel concreets in staat. WL gaat elke zes jaar beoordelen of het watersysteem voldoet aan de normering en dat levert een resultaat op van altijd fout, vanwege de normen van de provincie. WL heeft kennelijk niet de politieke sensitiviteit om hier anders mee om te gaan. De schade was 2 miljard in 2021 en dat zou een heleboel schade minder zijn geweest als we het beter hadden ingericht. WL ontloopt hier de verantwoordelijkheid voor droge voeten. Er zijn knelpunten gesignaleerd. Daar is van gezegd, als de kosten niet opwegen tegen de baten, dan gaan we daar niet geheel aan voldoen. Maar dat is volgens AWP op basis van de businesscase van het waterschap en niet op basis van de maatschappelijke kostenbatenanalyse. En dat heeft alleen al te maken met de schade die mevrouw Hilders net noemde. Doet WL aan voorafvoeren, want als je regen verwacht, dan zou je dus het een en ander al kunnen afvoeren, zodat het daarna niet meer zo hoog komt te staan. Dat heet voormalen bij waterschappen in laag Nederland, maar je zou hier aan voorafvoeren kunnen denken. De kosten van klimaatadaptatie zijn 74 miljoen en daarvan is 58 miljoen doorberekend vanuit het programma Bestuur en Organisatie, dus dat is vooral plannenmakerij. As dat anders is, dan hoort AWP het graag. Daarbij dus alles doorberekend op basis van verkeerde normen die afwijken van de rest van Nederland. De Kaderrichtlijn Water gaat WL niet halen, dat weet Iedereen. Er staat dat WL metingen met de buurlanden gaat afstemmen, maar wat is er dan gebeurd in 2021? Interruptie van fractie Waterbelang Limburg, de heer Teeuwen, die aankaart dat naar zijn idee mevrouw Hilders een aantal onderwerpen aankaart die in de andere commissie thuis horen. De voorzitter geeft aan dat ook zojuist geconstateerd te hebben bij de secretaris, maar aanwezigen kunnen in ieder geval luisteren en dan kan men vervolgens zeggen dat dit beantwoord wordt in andere commissie door collega's of dat men dit bij de begroting terugbrengt. Men kan hier niet alles weten.	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, zegt dat zij de opmerkingen ook heeft meegegeven aan haar collega in de andere commissie. Zij vervolgt haar beschouwing. AWP is heel benieuwd waarom WL gaat anticiperen op de Richtlijn stedelijk afvalwater, want WL anticipeert eigenlijk nooit op de Kaderrichtlijn Water, niet op de normen van het rijk, maar nu opeens wel. Dus AWP is daar benieuwd naar en zal dat ook via de andere commissie laten lopen. Is er inzicht In de evaluatie van 2021 met betrekking tot Crisisbeheersing? Er staat bij dat bedrijven en inwoners moeten weten hoeveel de overheid kan gaan bieden aan bescherming tegen hoogwater. Allemaal op basis dus van normen die niet kloppen. AWP zou heel graag inzicht krijgen in de regenbuien en de spreiding over Limburg van 12 september, 28 augustus en 22 juni, omdat dat nergens terug te vinden is. AWP vindt dat wel heel belangrijk om te weten. AWP wil aandacht vragen voor 3D simulatiemodellen, waarbij je het watersysteem simuleert en waarbij je kunt zien waar het allemaal nat wordt als het hier 100 mm regent. Houdt WL zich daarmee bezig? Als er geoefend wordt met WL en WBL, dan graag ook de veiligheidsregio betrekken en de inwoners, want bekend is dat er heel veel is fout gegaan de vorige keer. In de Bestuur en Organisatie paragraaf staat dat WL de koploperspositie wil houden op het gebied van innovaties, personeel en samenwerking. Dat klinkt heel zelfvoldaan voor wat er nou daadwerkelijk bereikt is, maar misschien kan men daar iets over toelichten? Er is een uitgebreid monitoringsnet. Waarom kan dan de vraag van AWP over de waterkwaliteit en de Maas niet worden beantwoord op enigszins korte termijn? Als we al die gegevens hebben, zou AWP er ook wel een rapportage van willen zien per kwartaal. Er is veel plannenmakerij en weinig concreet hogere uitgaven, welke voor een deel het gevolg zijn van besluiten van het oude bestuur en eigenlijk van achterstallig onderhoud en niet erkennen van de noodzaak van de investeringen in de zuivering Toegegeven wordt door mevrouw Hilders dat de afdeling Communicatie goed geholpen heeft om het allemaal heel netjes op te schrijven, maar dat de Limburgers beter verdienen dan dit. De voorzitter geeft aan dat wat mevrouw Hilders net gaf een beschouwing is. Voor de technische vragen die gesteld zijn, wordt verzocht deze te mailen, zodat ze aan de lijst van aanstaande vrijdag kunnen worden toegevoegd.	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Fractie Waterbelang Limburg, de heer Teeuwen, dankt voor de heldere beantwoording van de technische vragen. Fractie Water Natuurlijk, mevrouw Kaanen, heeft een vraag over de toekomstige kosten van de bever. Zijn deze wel voldoende meegenomen? Er wordt gedoeld op de schadekosten die de bever veroorzaakt aan het watersysteem. Fractie Water Natuurlijk, de heer Haegens, geeft aan antwoord te hebben gekregen op de vraag over de 40/60 verhouding in procenten bij het HWBP. Wat is de verhouding bij de algehele organisatie tussen vast personeel en inhuur. Portefeuillehouder de heer Breugelmans start zijn beantwoording met een opmerking die hij wil maken met betrekking tot de kwetsbaarheid met medewerkers. De zorg wordt gedeeld en in een groeiende en zich ontwikkelende organisatie, doen dingen zich voor. Door de samenvoeging WBL-WL is men waakzaam om te zorgen dat de individuele functie-invulling minder kwetsbaar wordt. Dat wordt meegenomen in dat traject, met de kennis van nu naar de toekomst toe krijgt dat de volle aandacht in het samenvoegingstraject. De heer Breugelmans zou graag een glazen bol willen om te kijken wat de bever allemaal van plan is. Op basis van de kennis en historie wordt gekeken naar de beverkosten en wordt een bedrag opgenomen in de begroting. Of het voldoende is, dat weten we meestal pas als de jaarrapportage er ligt. Laten we er vanuit gaan dat er aan de voorkant ook preventief alles aan gedaan wordt om te zorgen dat dit uiteindelijk op de lange termijn ook beheersbaar wordt, zoals dat ook samen met het AB in kaders vastgesteld wordt. Er is geen direct antwoord op de vraag met betrekking tot de 40/60 verhouding vast/inhuur. Geschat wordt dat WL op dit moment 30% max inhuurt. Bij HWBP zit men ook onder de norm die WL moet hebben. Die moet gehaald worden, anders leidt dat ook tot kapitaalverlies over de hele organisatie. De voorzitter haakt hierop in en geeft aan dat de heer Breugelmans in de begroting ook de voorstellen gezien heeft, waarbij de actie om zzp-arbeid vast te maken, financiële consequenties heeft, maar ook een financieel voordeel oplevert, omdat dit zich vertaalt in een vaste contractverhouding met mensen die voor bestendigheid kiezen. Dat is deels ook een oplossing voor de lange termijn. In de begroting zit keurig een lijstje met wat vast gemaakt wordt nu om te komen tot die betere	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	verhouding. Portefeuillehouder de heer Achten, start zijn beantwoording van de vragen met het onderwerp klimaatscenario's. Als waterschap krijgt men vanuit het Rijk een toolbox met een aantal randvoorwaarden aangeleverd op basis waarvan de dijken beoordeeld dienen te worden. Daarbij is dus zeker de mogelijkheid dat de nieuwe klimaatscenario's invloed zullen hebben in de beoordeling of de dijken sterk, danwel hoog genoeg zijn. De toolbox is er nog niet, waardoor een definitief antwoord hierop niet mogelijk is. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat dit wel invloed zal hebben. Zodra het bekend is zal de commissie via de rapportages met betrekking tot het hoogwaterbeschermingsprogramma hierin worden meegenomen. Het waterschap streeft ernaar om de dijken kruidenrijk te laten ontwikkelen, dus niet alleen plantaardig. Daarmee zorgt men voor een habitat van insecten, maar bevers, dassen of konijnen in onze dijken zijn niet gewenst en die zullen indien nodig worden bestreden. Het waterschap is bezig met preventieve maatregelen om te voorkomen dat deze dieren zich daar vestigen. Bij elk HWBP-project dat gestart wordt, is er een uitgebreide participatie. Er is een verkenningsfase, een planuitwerkingsfase en een realisatiefase. In elke fase worden mensen meegenomen. In de verkenningsfase is dat om input te krijgen over wat men belangrijk vindt of welke wensen er zijn en in de planuitwerkingsfase maakt men concreet hoe het waterschap een project wil gaan uitvoeren, welke keuzes er zijn gemaakt, zodat men op- en aanmerkingen kan maken. Voordat het projectplan definitief vastgesteld wordt, is er een mogelijkheid om bezwaar te maken. In het dijkversterkingsproject zet men wel heel zwaar in op participatie, juist omdat het een zware ingreep is in de ruimtelijke ordening en het waterschap draagvlak zeer belangrijk vindt. De voorzitter geeft aan dat het onder de Omgevingswet ook een verplichting is. Dan dient men standaard de criteria te gebruiken die daartoe zijn ontworpen In het kader van de voorbereiding van de Omgevingswet. De kwetsbaarheid van de organisatie bij ziekte is in het kader van de integratie WL-WBL een aandachtsgebied. Kwetsbaarheid verminderen betekent ook meer kennismanagement organiseren, zodat de diverse kennisgebieden niet alleen met elkaar vaker afstemming hebben, maar	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	ook met de andere kennisgebieden interactie ontwikkelen. De kwetsbaarheid van het watersysteem gaat men niet in terminologie verdedigen, want het is bekend dat het waterschap de provinciale normen, met de ruimte die daarin zit, gebruikt en zoveel mogelijk streeft naar de 1 op 100, zonder te vervallen in merkwaardige kosten. Voor wat betreft de watercrisis is het belangrijk te weten dat WL in het kader van WRL ook met een Early Warning System komt. Daar zijn afgelopen dinsdag de begroting en de budgetten voor vastgelegd voor de toekomst. Het is een heel belangrijk systeem om beter voorbereid te zijn op eventuele schadesituaties, zoals die kunnen ontstaan bij de toenemende neerslaghoeveelheden. Om de frequentie waarin dat kan gebeuren in bepaalde seizoenen of in bepaalde situaties in te kunnen schatten, wordt er ook gewerkt met simulatiemodellen, waarin je kunt zien dat klimaatscenario's zeker invloed hebben. Of alles op te vangen is, is de vraag. Binnen WL wordt hier uitgebreid over gesproken, over de verantwoordelijkheden in het kader van de planologie en de ruimtelijke inrichting, waarbij het primair toch blijft liggen bij de gemeenten. De planologie, de ruimtelijke inrichting wordt niet overgenomen van de gemeenten. Zij krijgen advies van WL en in het kader van de nieuwe Omgevingswet is het een afweging die gemeenten kunnen maken ten gunste van het waterbelang of ten gunste van een ander belang. WL geeft daarin geen dwingend en verplichtend advies. Het is vaak zo dat de overheden, provincie, gemeente en waterschap samen de klimaatscenario's, de Early Warning Systems, zo goed mogelijk met elkaar afstemmen en doorspreken, omdat men niet onafhankelijk van elkaar daarin kan acteren. Zo ook met de veiligheidsregio. Er ligt bij het Early Warning System een directe link met de crisis- en calamiteitenplannen binnen de veiligheidsregio om daarop voorbereid te zijn. De vraag over innovatie en koplopers wordt schriftelijk beantwoord. Men kan niet vanuit de waterkwaliteit vanuit het waterschap geheel en al sturen. Er zijn een aantal bevoegdheden om dat te doen en die zitten met name rondom vergunningverlening, een aantal verantwoordelijkheden bij gemeenten en bij het rijk zelf. Dat is een ingewikkelde constructie van verantwoordelijkheden en verplichtingen die in Nederland bestaan. Er is veel discussie over, of dat niet eenduidiger moet. Brabantse waterschappen hebben een essay aangeboden om van het rijk meer helderheid en sturing te krijgen op dit punt. Hoogleraar, mevrouw Van Rijswijk, is actief om met de Schilthuislezingen in het land voor waterschappen toelichting te geven	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	op hoe die juridische samenhang van verantwoordelijkheden en zorgplichten in elkaar zit. Op 15 november 2023 is zij bij waterschap De Dommel om daar een toelichting te geven. Men kan en mag niet alleen focussen op het waterschap als het gaat om de waterkwaliteit, daarvoor zijn er te veel organen in Nederland betrokken. Zeker met betrekking tot de gezondheid. WL heeft geen mensen in huis die de gezondheidsrisico's kunnen beoordelen, dat doet de GGD en het RIVM. De vragen over waterkwaliteit in relatie tot bedreiging voor de gezondheid, kunnen nooit vanuit WL beoordeeld en beantwoord worden, die expertise is er niet en men is niet bevoegd dat te doen. Algemene vragen over de waterkwaliteit moeten worden doorverwezen, als het gaat om de Maas bijvoorbeeld, naar het samenwerkingsverband van drinkwaterbedrijven, de RIWA, welke daar uitstekende rapportages over heeft en de capaciteit om zich daar beter in te verdiepen. Uiteindelijk is de garantie en de kwaliteitsbewaking van drinkwater bij de drinkwaterbedrijven gelegd en niet bij het waterschap. Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, dankt voor de uitgebreide toelichting. Wat betreft het RIWA, daar heeft men al een keer een gesprek gehad. En in de krant stond nog niet zo lang geleden dat ze vorig jaar 62 keer de inlaat van drinkwater hebben moeten stoppen vanwege de slechte waterkwaliteit. Alles moet samen gedaan worden, we kunnen het niet alleen, maar dan moet er wel wat gebeuren op dat vlak. Er was nog een vraag gesteld over de enorme bedragen die worden doorbelast vanuit Bestuur en Organisatie, bijvoorbeeld bij Klimaatadaptatie. Dat kost in totaal ongeveer 78 miljoen. Daarvan is 16 miljoen aan kosten en 58 miljoen wordt doorbelast. De vraag was of men daaruit mag opmaken dat het eigenlijk vooral om planvorming gaat en dat soort zaken. De heer Breugelmans geeft aan dat het alles te maken heeft met de wettelijke verplichting hoe men moet begroten. In 2017-2018 is dat veranderd met nieuwe wet- en regelgeving, te weten het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen, waarin is geregeld dat alle personeelskosten in het programma Bestuur en Organisatie dienen te worden verantwoord en dat de toerekening aan de programma’s op deze manier plaatsvindt. Dat is wat men terugziet in de begroting en dat zegt ook niks over wat WL wel of niet van het HWBP ontvangt. Het een toewijzing van de kosten van de vaste medewerkers naar de programma's en daarom ziet men dat in de programma's ook terug.	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, vraagt of ze het goed begrijpt als ze zegt dat het dus vooral vaste kosten zijn. De voorzitter, sluit het debat door hierop te reageren en aan te geven dat je werk niet kunt uitvoeren zonder plannen te maken en voor plannen heb je mensen nodig. Aan de start van de grote serie van projecten betekent het ook het investeren in de mensen en de bijbehorende papieren plannen, die dan uiteindelijk leiden tot de schop in de grond, waar het eigenlijk om draait. Fractie BBB+, de heer Lacroix, heeft een opmerking over de kwetsbaarheid. Er was een vraag over het niet beantwoorden van artikel 35-vragen omdat de betrokken medewerker ziek is. Dat is echter nog niet zo erg, want dat is een papieren kwestie. Maar BBB+ denkt ook dat de kwetsbaarheid de oorzaak is waarom BBB+ de artikel 35 vragen gesteld heeft over de overstroming in juli in Noord-Limburg. Als men het goed begrepen heeft, is dat diezelfde kwetsbaarheid van enkele mensen die daar capaciteit hebben, kennis en kunde hebben, om te beoordelen of daar maatregelen al dan niet op tijd genomen kunnen worden. Die kwetsbaarheid heeft juist die overstroming veroorzaakt, waardoor niet voor tonnen, maar voor enkele miljoenen schade aangericht is. Door het niet op tijd ingrijpen van mensen die daar de kennis en kunde voor hebben. Het kan toch niet zo zijn dat men die kwetsbaarheid afwentelt op de gebruikers van aangrenzende gronden van overstromings-gebieden? De voorzitter, geeft aan de vraag mee te nemen en schriftelijk te laten beantwoorden. De heer Breugelmans wil wel de opmerking plaatsen dat men het wel in het juiste perspectief moet plaatsen en maakt bezwaar tegen wat meneer Lacroix nu inbrengt. Het een met het ander verbinden moeten we niet doen. Het is ook een foute beeldvorming die men neerzet van het waterschap. Het waterschap zal in alle situaties de organisatie en de inzet van mensen opschalen naar bepaalde omvang naar rato van de dreiging die er is. Dit heeft ook betrekking op de inspecteurs in de gebieden waar zich dat voordoet, dus het is nooit afhankelijk van één persoon. Ook in dit geval is dat niet van één persoon afhankelijk geweest en het is niet goed dat men met elkaar in een vergadering als deze het beeld zou neerzetten, alsof dat wel het geval zou zijn geweest. Men is samen in het waterschap, dus laat ons ook samen het waterschap uitdragen en	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	vooral kritisch zijn op wat men beter kan doen, maar laat ook zien waar de grenzen van onze verantwoordelijkheid liggen. Fractie BBB+, de heer Lacroix, geeft aan het te hebben over de kwetsbaarheid en uit de beantwoording van de vragen zal blijken of die kwetsbaarheid mede een oorzaak is. Dat is wat BBB+ heeft willen aangeven en dat is geen verwijt naar wie of wat dan ook toe, maar juist die kwetsbaarheid is wel heel belangrijk. Heb daar ook in Bestuur en Organisatie aandacht voor. De voorzitter, geeft nogmaals aan de vraag mee te nemen voor schriftelijke beantwoording. Ook de technische vragen zullen nog beantwoord worden en dan gaat het naar de AB vergadering. De voorzitter concludeert dat er nog geen advies wordt gegeven. De begroting zal samen met de najaarsrapportage als bespreekstuk worden geagendeerd voor het algemeen bestuur.	
3.6	**Belastingverordeningen / tarieven 2024** **Voorstel:** **het dagelijks bestuur adviseren over onderstaand conceptvoorstel aan het algemeen bestuur.** **Concept AB-voorstel:** **1. overeenkomstig de bijgevoegde conceptbesluiten, vaststellen:** **a. zevende wijziging Verordening op de watersysteemheffing Waterschap Limburg 2017;** **b. tweede wijziging Verordening zuiveringsheffing Waterschap Limburg 2022;** **c. tweede wijziging Verordening verontreinigingsheffing Waterschap Limburg 2022;** **2. de wijziging van de verordeningen in het Waterschapsblad publiceren en opnemen in de geconsolideerde verordeningen in de landelijke databank wet- en regelgeving.** Portefeuillehouder de heer Breugelmans deelt mee, dat het *voorliggende v*oorstel voorafgaand aan de AB-vergadering nog wijziging zal ondergaan. WL heeft een brief van de Unie van Waterschappen gekregen met de mededeling dat de verordeningen voor de belastingtarieven in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024, op enkele technische (niet politiek gevoelige) punten dienen te worden aangepast. Dit betreft met name	**Positief.** **Als bespreekstuk agenderen voor het AB.**

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	de definitie van de term 'Oppervlaktewaterlichaam'. Daarnaast is een Nen-norm geactualiseerd. Deze dient zowel in de verordening verontreinigingsheffing als in de verordening zuiveringsheffing te worden verwerkt. Dit alles is maandag pas vernomen, dinsdag voorbesproken in het DB en vandaag dus deze mededeling. De heer Breugelmans vraagt om instemming dat men dat eind van november terugziet in de stukken. Mochten er dan nog vragen zijn, dan kunnen die gesteld worden. Fractie Waterbelang Limburg, de heer Beckers, vraag of dit invloed heeft op de bekostigingssystematiek, zoals de tarieven berekend worden. De heer Breugelmans geeft aan dat dit geen invloed heeft. Fractie Waterbelang Limburg, de heer Teeuwen, vindt dat de wijzingen wel voldoende expliciet gemaakt moeten worden in het stuk en dan is het prima. Voor de rechtszekerheid is het van belang dat men dat kan zien, dat daar een motivatie bij staat. Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, heeft kennis genomen van de belastingverordeningen en gaat zien wat men daar volgende maand van vindt. De voorzitter concludeert dat het voorliggende stuk als bespreekstuk zal worden geagendeerd voor de AB-veergadering.	
4	**OVERIG**	
4.1	**Rondvraag en sluiting** Fractie AWP voor water, klimaat en natuur, mevrouw Hilders, vraagt of men in vervolg het conceptverslag van de commissie wat eerder kan krijgen. Het laatste verslag werd 2 à 3 dagen voor de AB-vergadering verstrekt en dan is het lastig dit nog te bespreken in de fractie. De voorzitter begrijpt deze vraag. Er zal echter rekening moeten worden gehouden met de nodige verwerkingstijd. Hij zal dit verzoek doorgeven aan de organisatie en vragen hier de nodige aandacht aan te geven. Fractie LV50, de heer Berger, heeft een vraag die heeft te maken met crisisbeheersing. De dijkwachten krijgen een opleiding, is het mogelijk om de AB-leden een keer in zo'n opleiding mee te nemen? Dan heeft men inzicht hoe het in de praktijk gaat.	

nr.	onderwerp / beknopte weergave besprokene / overwegingen	advies / besluit
	De voorzitter reageert hierop door aan te geven dat hij bij de bijeenkomst van een van de dijkwachtgroepen is geweest. In Oost-Brabant zijn meer dan 50 dijkwachters, hier zijn dat er meer dan 800. Hier is het nog niet zo, dat de AB-leden dezelfde cursus krijgen, maar het is op zich wel goed en verstandig om die cursus aan te bieden aan geïnteresseerde AB-leden. De suggestie van de heer Berger wordt zeker meegenomen. Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter onder dankzegging voor de geleverde inbreng om 16.20 uur de vergadering.	

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de commissie Waterkeringen & Bestuur en Organisatie van …

De secretaris,

B.L.M. van den Berg

De voorzitter,

L.H.J. Verheijen